

ІЗБІР

№6-8
(123-125)
червень-серпень 2020

КОМ

НЕЗАЛЕЖНА ГАЗЕТА ВИБОРЦІВ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

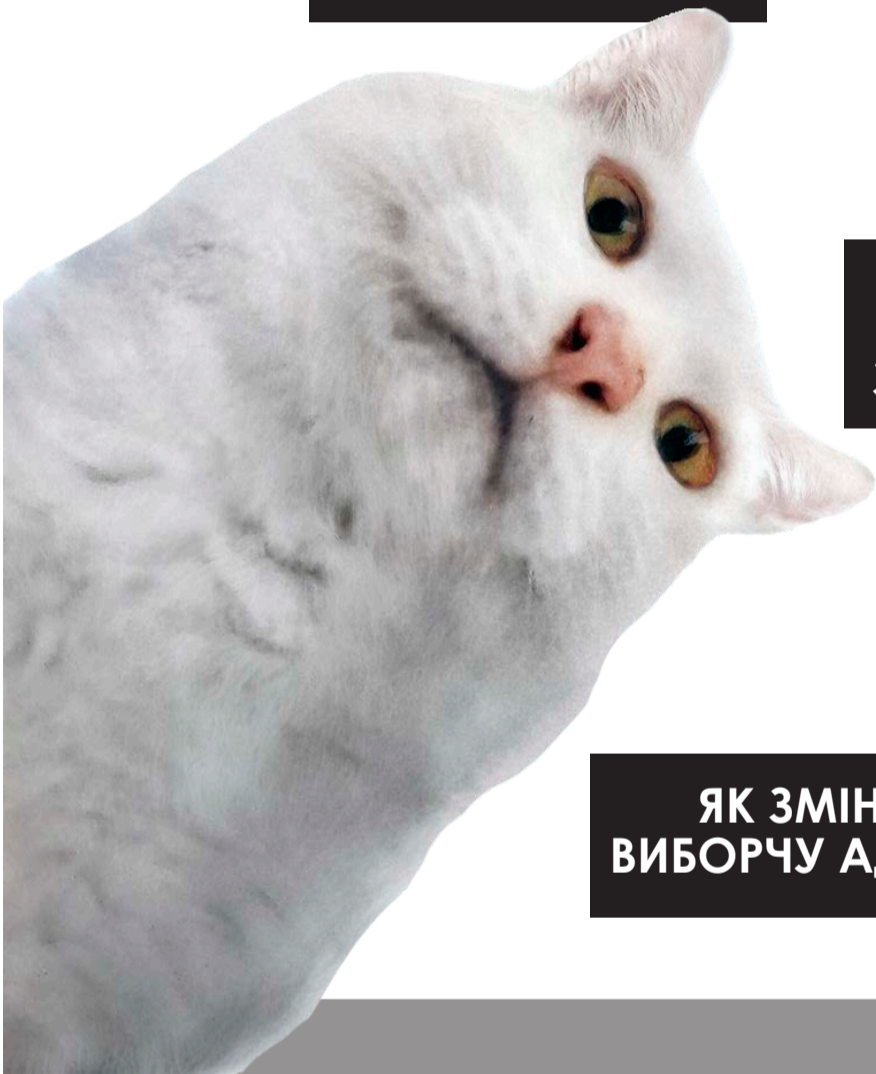
КВУ, ВСТАВАЙ!

КВУ, ТИ СПИШ?

**КОЛИ МІСЦЕВІ
ВИБОРИ?**

**ЩО НОВОГО
У ВИБОРЧОМУ
ЗАКОНОДАВСТВІ?**

**КОЛИ ВЖЕ МУЗЕЙ
ВИБОРІВ
ВІДКРИЄТЬСЯ?**

**ЯК ЗМІНИТИ
ВИБОРЧУ АДРЕСУ?**

С. 2-3

Також у номері:

**ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР
ПРАВОСУДДЯ ЗВЕРНЕТЬСЯ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ
ЧЕРЕЗ ПОРУШЕННЯ ПРАВ
КРИМЧАН**

**У ТАТАРБУНАРАХ ВДРУГЕ ВІДБУВСЯ
ФЕСТИВАЛЬ РЕТРОАВТО, ЯКИЙ
ПРОПАГУЄ БЕЗПЕКУ НА ДОРОГАХ**

С. 12

С. 6-7

Багато років ми спостерігаємо за виборами в їх різних проявах. Президентські, парламентські і місцеві, в Україні й не тільки. І весь цей час ми бачили сотні прикладів агітації і підкупу, гречки й асфальтування, чорного піару і використання для політики віри. І ось цей досвід стане засадою для нового. У вересні

МИ ВІДКРИВАЄМО МУЗЕЙ ВИБОРІВ!

Якщо у вас збереглися:

- подарунки від політиків: від шкільного приладдя до пляшок горілки (навіть пустих, і таке буває),

- пакети від продуктивних наборів (із залишками початкового вмісту - ідеально),

- медичні засоби, якими зачаровували перед виборами,

- концертні афіші, музичні диски і касети від політиків, записи старих телешоу і реклами,

- приклади чорного піару, реклами технічних кандидатів,

- інші приклади трешу на виборах або й у міжвиборчий період (а їх всіх не злічити)...

Надішліть нам - і ваша річ може стати експонатом музею!

Надсилайте нам на адресу: м. Одеса, вул. Троїцька, 26/6 або на електронну пошту odizbirkom@gmail.com.

Перед офіційним відкриттям презентація музею відбудеться в Ізмаїлі, Рені, Роздільній, Подільську та Татарбунарах.

Відвідати музей в Одесі можна буде за попереднім записом за телефоном (048) 716-40-18.

Музей виборів не має агітаційної мети, а зразки реклами від різних політичних сил демонструватимуться винятково з просвітницькою метою. Крім того, музей не експонує агітацію поточних кампаній.

Відкриття музею стало можливим завдяки роботі Одеської обласної організації ВГО "Комітет виборців України", видання ІзбірКом та за підтримки The Open

Information Partnership.

Підтримайте музей, приєднуйтеся до нашої спільноти!

ЗМІНА ВИБОРЧОЇ АДРЕСИ: ХТО МАЄ ПРАВО, КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ, ЯКІ ДОКУМЕНТИ ПОДАВАТИ

ЯК ЗМІНИТИ ВИБОРЧУ АДРЕСУ

ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ, ЯКІ ЗМІНЮЮТЬ ВИБОРЧУ АДРЕСУ, МАЮТЬ ПРАВО:

обирати місцеву владу відповідно до фактичного місця проживання

повноцінно голосувати на місцевих виборах

ТЕРМІН ЗМІНИ **ДО 9 ВЕРЕСНЯ** (для місцевих виборів 25.10.2020)

КУДИ ЗВЕРНУТИСЯ

ДО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ВИБОРЦІВ за місцем фактичного проживання

або **ПОДАТИ ЗАЯВУ ОНЛАЙН***

* через кабінет виборця на сайті www.dr.gov.ua за умови наявності у виборця кваліфікованого електронного підпису (КЕП).

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ:

ПАСПОРТ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ (посвідчення громадянина України в разі нещодавнього набуття громадянства України)

ЗАЯВА про зміну виборчої адреси

ДОКУМЕНТИ, ЯКІ ОБҐРУНТОВУЮТЬ ЗМІНУ ВИБОРЧОЇ АДРЕСИ:

- договір оренди/найму житла за фактичним місцем проживання
- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи
- документ, що засвідчує право власності/користування на житло
- документ, що засвідчує ведення виборцем підприємницької діяльності
- документ, що засвідчує перебування виборця в шлюбі/родинних відносинах з особою
- документ, що засвідчує здійснення виборцем догляду за особою

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗМІНУ ВИБОРЧОЇ АДРЕСИ МОЖЕ БУТИ:

- видане безпосередньо виборцю у відділі ДРВ
- надіслане поштою на нову виборчу адресу
- надіслане на електронну пошту

Інфографіку створено за даними Державного реєстру виборців та інших відкритих джерел інформації станом на 07.07.2020 року

СЛОВО І ДІЛО

З 1 липня 2020 року українці отримали можливість змінювати адресу голосування, зокрема й онлайн. Це означає, що на найближчих місцевих виборах, які мають відбутися 25 жовтня, проголосувати зможуть і внутрішні переселенці, і усі, хто проживає фактично не там, де

зареєстровані, а також ті, у кого взагалі немає реєстрації.

Щоб мати змогу проголосувати на місцевих виборах 25 жовтня, потрібно встигнути змінити виборчу адресу до 9 вересня 2020 року. Повторно змінити виборчу адресу можна буде

тільки за 6 місяців.

Щодо того, куди звертатися для зміни адреси голосування, є два варіанти: їхати до відділу ведення Державного реєстру виборців за місцем фактичного проживання або оформити все онлайн. Для того, щоб змінити виборчу

адресу дистанційно, потрібно мати електронний підпис. Якщо електронного підпису немає, його можна отримати в акредитованих центрах сертифікації ключів.

Також знадобиться паспорт громадянина України і заява про зміну

виборчої адреси. До заяви необхідно додати документи, які обґрунтовують, чому виборець має голосувати за вказаною в заяві адресою. Розгляд заяви триває 15 днів з моменту її отримання.

За матеріалами видання "Слово і діло"

ЯК ЗМІНИЛОСЯ ВИБОРЧЕ ЗАКОНОДАВСТВО В УКРАЇНІ?

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ

ЯКІ ПОЗИТИВНІ ЗМІНИ ЗАПРОВАДЖЕНО НОВИМ ВИБОРЧИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ?

Як ухвалювалося виборче законодавство в Україні?

Які позитивні зміни передбачає нове виборче законодавство?

Цей матеріал створено Міжнародною фундацією виборчих систем (IFES) за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Міністерства міжнародних справ Канади та британської допомоги від уряду Великої Британії (UK aid).

17 червня та 16 липня 2020 року Верховна Рада України ухвалила зміни до Виборчого кодексу та ряду інших законів, а 15 липня 2020 року призначила місцеві вибори на 25 жовтня 2020 року.

IFES підготувала інфографіку, яка пояснює, як саме змінилось виборче законодавство перед проведенням місцевих виборів. Інфографіка окреслює основні етапи процесу реформування виборчого законодавства в Україні, що передували ухваленню

Виборчого кодексу, та основні позитивні зміни. Серед них:

запроваджено пропорційну виборчу систему з відкритими списками, за якою кандидат, який набрав достатню кількість голосів, гарантовано отримує місце у Раді;

вибори мера у великих містах відбуватимуться в два тури;

новий дизайн виборчого бюлетеня, який став зручнішим для виборців;

удев'ятеро зменшено виборчі застави для кандидатів на місцевих виборах;

встановлено гендерну квоту у 40% для партійних списків для більшості місцевих рад, і у 30% на виборах до місцевих рад у менших громадах;

запроваджено більш пропорційні та ефективні санкції за порушення виборчого законодавства.

За матеріалами IFES

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН МІСЦЕВИХ ВИБОРІВ-2020

Центральна виборча комісія затвердила Календарний план основних організаційних заходів з підготовки та проведення місцевих виборів 25 жовтня 2020 року.

Одеська обласна організація ВГО "Комітет виборців України" підготувала інфографіку з основними етапами виборчого процесу

АВТІВКИ, БУДИНКИ, ДОХОДИ: ХТО З МЕРІВ ОДЕЩИНИ МАЄ НАЙБІЛЬШІ СТАТКИ

1 червня завершився термін подання щорічних декларацій за 2019 рік. Цього року строки подачі були подовжені через спалах коронавірусної інфекції у країні. ІзбірКом підготував огляд електронних декларацій, які подали мери міст обласного підпорядкування на Одещині.

Загалом у переліку - дев'ять міст. Зазначимо, що на даний час одне місто - Білгород-Дністровський - не має міського голови, бо його колишня очільниця **Алла Гінак** подала у відставку, а нові вибори мають відбутися тільки тоді, коли будуть проводитися місцеві по всій країні. Зараз обов'язки міського голови Білгород-Дністровського виконує секретар міськради **Віктор Грозов**, який був обраний на цю посаду у квітні минулого року.

"Бідний" Труханов та заможний Хмельнюк

Кілька років поспіль міський голова Одеси **Геннадій Труханов** посідає останню

Порівняно з попереднім роком його річна зарплата збільшилася на 60 тис. 703 грн.

Справжнім лідером за розміром річної заробітної плати став міський голова Чорноморська **Валерій Хмельнюк**, якому вдалося заробити 801 тис. 706 грн. Зазначимо, що роком раніше за рівнем зарплати Чорноморський міський голова був на другій сходинці, поступившись міському голові Южного **Володимиру Новацькому**. За підсумками ж 2019-го **Новацький** посів третє місце, маючи 625 тис. 380 грн. Додамо, що за рік заробітна плата **Хмельнюка** збільшилася на 250 тис. 142 грн.

міський голова Біляївки **Михайло Бухтіяров** - 517 тис. 494 грн, а міський голова Теплодара **Михайло Жовнір** - 464 тис. 867 грн. **Сергій Мазур**, міський голова Балти, за рік заробив 298 тис. 70 грн. Зазначимо, що порівняно з попереднім роком його заробітна плата збільшилася лише на 23 тис. 253 грн.

На передостанньому місці - тимчасово виконуючий обов'язки міського голови Білгород-Дністровського **Віктор Грозов**, зарплата за рік у якого склала 282 тис. 6 грн.

Зазначимо, що з дев'яти мерів міст обласного підпорядкування четверо - пенсіонери. І тут лідером з розміру виплати, отриманої за рік, став міський голова Чорноморська **Валерій Хмельнюк**, якому Пенсійний фонд перерахував 188 тис. 806 грн.

Що стосується доходів з урахуванням отриманих відсотків від банківських вкладів, продажу майна та інших статей, то і тут лідером є **Валерій Хмельнюк**, який отримав за рік загалом 1,1 мільйона гривень. Другим є юженський міський голова **Володимир Новацький** з майже 800 тис. грн, а третій - **Геннадій Труханов**, який за рік розбагатів на понад 740 тис. грн.

Хто на "коні", а хто - пішки

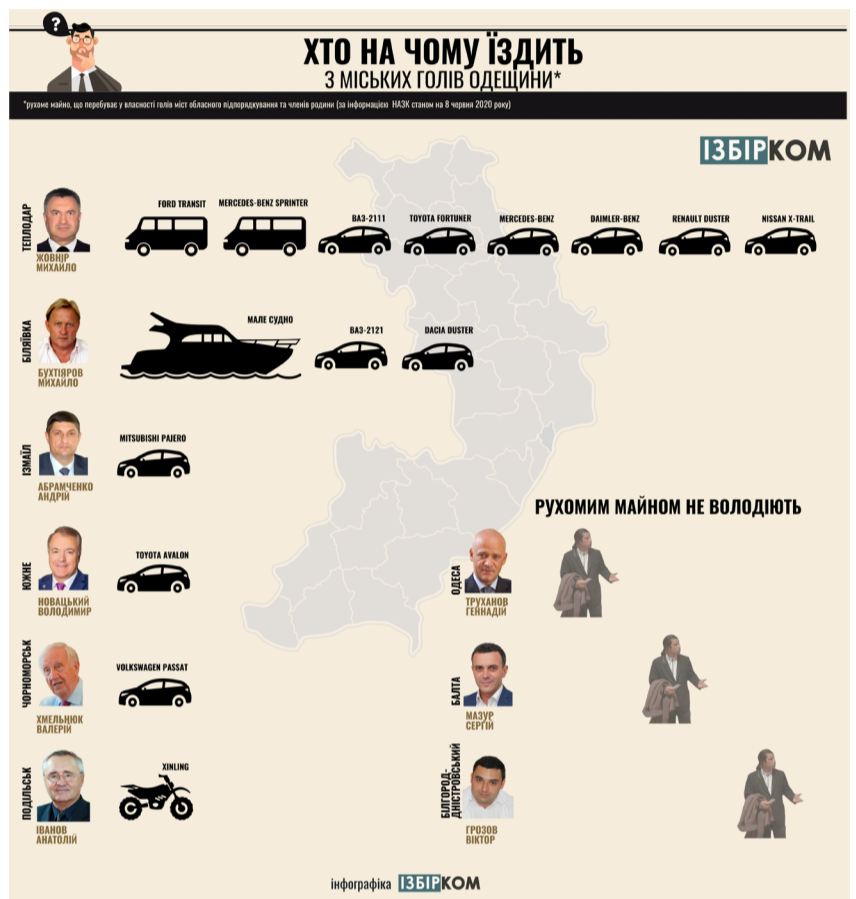
Частина міських голів не має власних автівок. Так, міський голова Одеси **Геннадій Труханов** вказав, що користується автомобілем Land Rover Range Rover, 2012 року випуску, який орендує його донька Катерина Труханова. Також, як повідомили ІзбірКому в мерії, за міським головою не закріплено жодної службової автівки, хоча всі

його заступники мають такий транспорт.

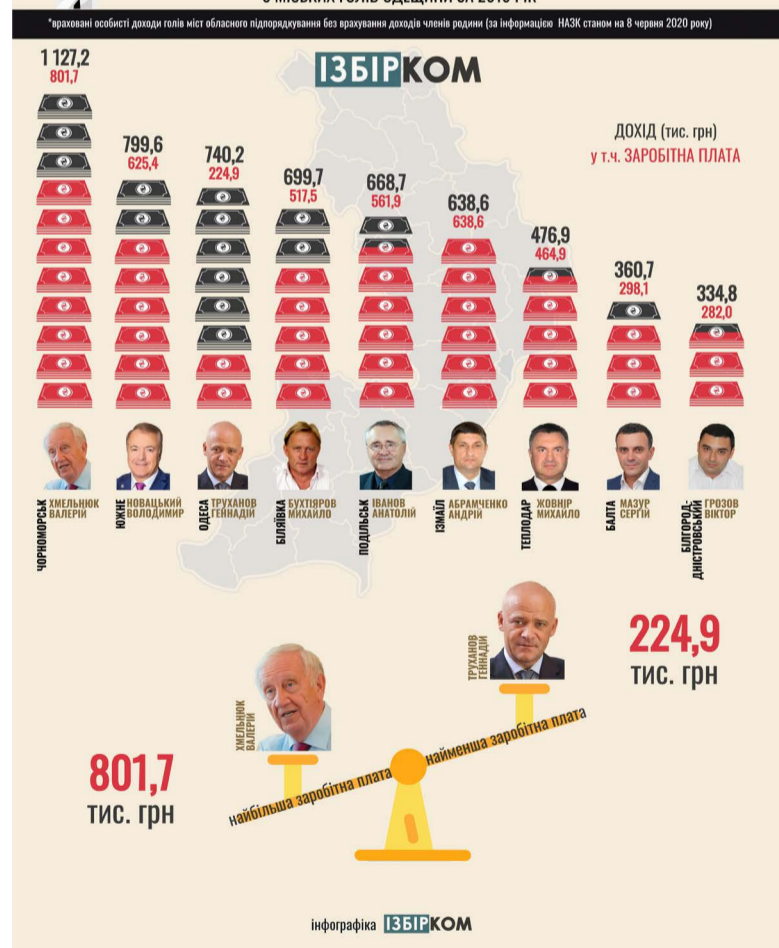
Не мають власних транспортних засобів також мери Балти **Сергій Мазур** і Южного **Володимир Новацький**, а також секретар Білгород-Дністровської міськради **Віктор Грозов**. **Мазур** користується за

Міський голова Біляївки **Михайло Бухтіяров** має автомобілі Dacia Duster універсал (2015 р. в.) та "BA3-2121" (1993 р. в.) і мале судно "Крим" (1981 р. в.). У той же час, у декларації мер вказав, що з 14 грудня 2019 року припинив право власності на "Жигулі", при цьому декларацію

ХТО НА ЧОМУ ЇЗДИТЬ З МІСЬКИХ ГОЛІВ ОДЕЩИНИ*

ХТО ЗАРОБИВ БІЛЬШЕ З МІСЬКИХ ГОЛІВ ОДЕЩИНИ ЗА 2019 РІК*

сходинку у ТОП заробітних плат мерів міст обласного підпорядкування. Так було минулого року за підсумками 2018-го, на останній сходинці він був і у попередньому році, і зараз. За 2019 рік **Геннадій Труханов** заробив 224 тис. 864 грн.

На другому ж місці із заробітною платою в розмірі 638 тис. 551 грн - міський голова Ізмаїла **Андрій Абрамченко**.

Міський голова Подільська **Анатолій Іванов** торік заробив 517 тис. 937 грн,

дорученням автомобілем Chevrolet Captiva, який належить Олександрі Гедзуну, а **Новацький** - Toyota Avalon (2002 р. в.), власником якого є його син Денис Новацький.

У міського голови Подільська **Анатолія Іванова** автівки немає, проте є мотоцикл Xinling TXM50E (2006 р.в.).

Найбільше автівок - вісім - має мер Теплодара **Михайло Жовнір**: BA3-2111 (1980 р. в.), Toyota Fortuner 2700 (2007 р. в.), Ford Transit 2200 (2006 р. в.), Mercedes Benz Sprinter 211 CDI (2006 р. в.), Mercedes Benz 310 (1992 р. в.), Daimler Benz 809 (1988 р. в.), Renault Duster (2018 р. в.), Nissan X-Trail (2019 р.в.). Зазначимо, що у січні поточного року він подав декларацію про суттєві зміни, в якій вказав, що отримав 350 тис. грн від продажу рухомого майна, тобто продав одну зі своїх "конячок", проте яку саме - не повідомляється.

про зміни у майновому стані тоді він не подавав.

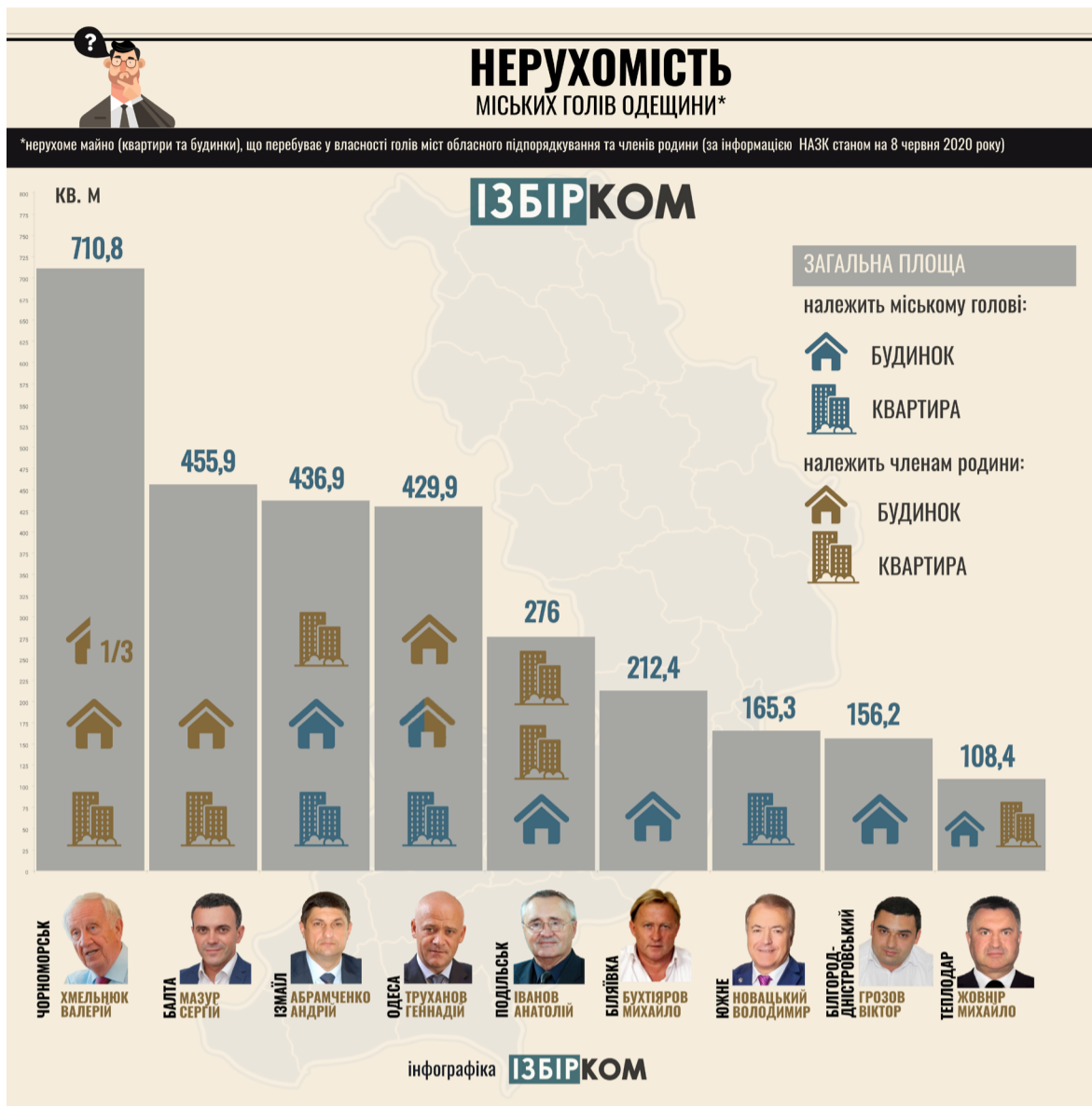
По одній автівці мають **Андрій Абрамченко** (Mitsubishi Pajero Wagon 3.2D AT Ultimate (2017 р.в)) та **Валерій Хмельнюк** (Volkswagen Passat (2013 р. в.)).

"Царські палати" міських голів

З усіх міських голів лише двоє не мають власного житла - **Валерій Хмельнюк** та **Сергій Мазур**, які користуються нерухомістю своїх дружин.

Найбільша квартира - у **Володимира Новацького** - 165,3 кв. м, а найбільший житловий будинок - у **Андрія Абрамченка** - 204,8 кв. м.

Торік біляївський мер **Михайло Бухтіяров** став власником житлового будинку (212,4 кв. м) та гаража (20,2 кв. м). Зазначимо, що у попередній декларації у

нього значився об'єкт недобудованої нерухомості - гараж, який, щоправда, був трохи більший - 24 кв.м.

В останній декларації недобудови вже нема.

Найбільше покупок не-

рухомості торік зробила дружина **Сергія Мазура** Світлана - вона стала власницею адмінбудівлі (99,7 кв. м), гаража (284,5 кв. м) та двох земельних ділянок (2 тис. 269 та 100 кв. м). Вся ця нерухомість розташована у Балті.

Найзаощадливіші мери

Найбільше грошей зберігає мер Ізмаїла **Андрій Абрамченко** - 90 тис. американських доларів готівкою (приблизно 2,13 млн грн по курсу на 31 грудня 2019 року) та на банківських рахунках - 1 млн 270 тис. 810 грн.

Не дуже далеко від нього відстав мер Чорноморська **Валерій Хмельнюк**. Готівкових заощаджень він не має, проте на банківських рахунках зберігає 1 млн 835 тис. 897 грн, 29 тис. 54 долари та 16 тис. 975 євро, що у сумі складає приблизно 2,97 млн грн (по курсу на 31 грудня 2019 року.)

Найменш заощадливим виявився секретар Білгород-Дністровської міськради **Віктор Грозов**, який у готівці зберігає 100 тис. грн, а на банківських рахунках в нього немає ані

копійчини.

Одеський міський голова **Геннадій Труханов** виявився біднішим за свою мати-пенсіонерку. Жінка змогла заощадити 1,47 млн грн, 233 тис. доларів у готівці та покласти на банківські рахунки 4 тис. 156 грн та 298 доларів. Загалом сума її заощаджень у переведенні на гривню (станом на 31 грудня 2019 року) складає понад 7 млн грн, у той час як міський голова має 62 тис. грн та 13,8 тис. доларів у готівці та зберігає на банківських рахунках 464 тис. 793 грн, 2 тис. 526 доларів та 14 тис. 125 євро, що в переводі на національну валюту складає 1 млн 286,7 тис. грн (по курсу на 31 грудня 2019 року).

Мери-землевласники

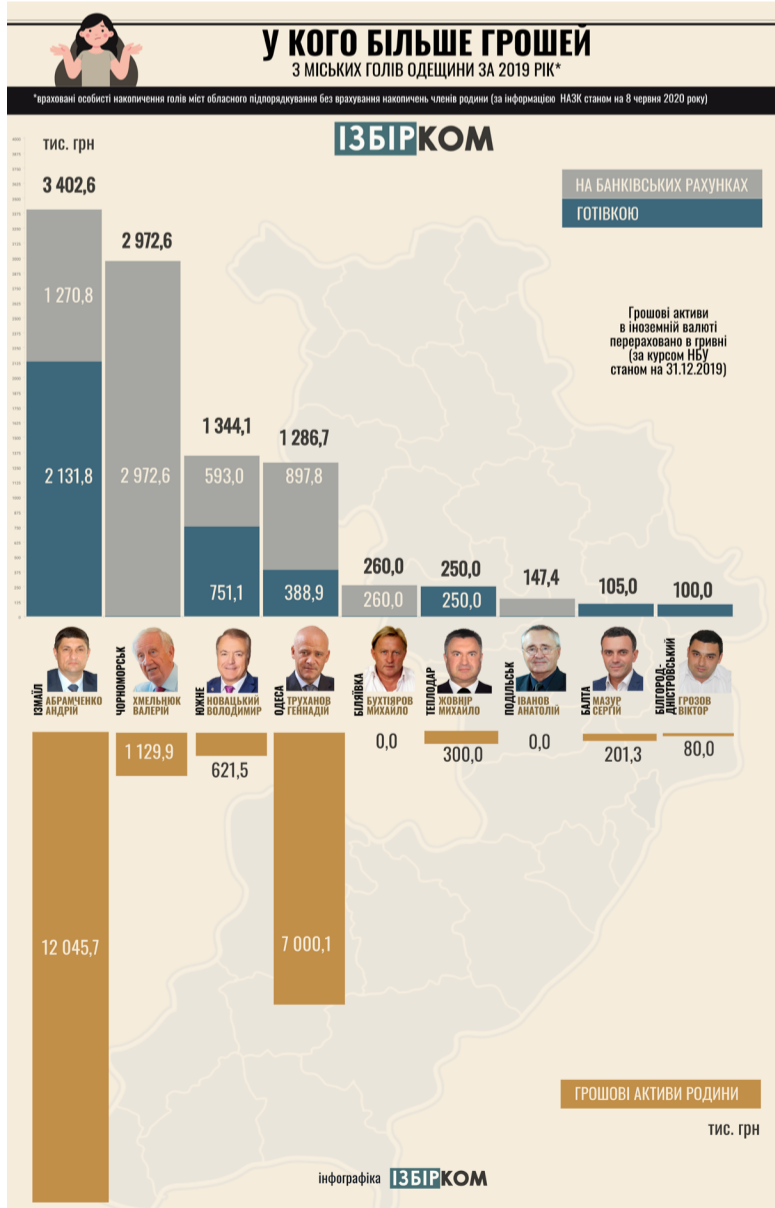
За підсумками аналізу декларацій мерів з'ясувалося, що найбільша площа земельних ділянок - у міського голови Біляївки **Михайла Бухтіярова** - 15 тис. 745 кв. м. Вся земля знаходиться у Біляївці.

Додамо, що цьогоріч міський голова **Южного Володимир Новацький** за 24,8 тис. грн придбав 7 тис. 701 кв. м землі у селі Єрміївка Роздільнянського району, про що подав відповідну декларацію.

"Цяцьки" та цікавинки у деклараціях мерів

Зазначимо, що лише **Геннадій Труханов** задекларував цінні речі, які має він та його родина у користуванні. Зокрема, у міського голови Одеси є п'ять дорогих наручних годинників, а його мати має один наручний годинник, пару каблучок із дорогоцінним металом з коштовними каменями, дві пари сережок та підвіску.

Додамо, що цьогоріч мер Одеси отримав подарунок від доньки Катерини Труханової у негрошовій формі вартістю 600 тис. грн. А от **Андрію Абрамченку** його дружина Ірина подарувала у лютому 2020-го 3,952 млн грн.

Серед членів родини мерів найбільшим землевласником є мати Одеського міського голови Марія Труханова - 27 тис. 651 кв. м. Вся земля, яка є у її власності, розташована в Одесі.

Взагалі земельних ділянок не має як сам секретар Білгород-Дністровської міськради **Віктор Грозов**, так і його родина.

Менш дорогі подарунки торік отримували голова Біляївської міськради **Михайло Бухтіяров** та його дружина. Біляївська райрада зробила меру подарунок у негрошовій формі вартістю 440 грн, а його дружині Ірині Біляївська районна організація профспілки працівників освіти зробила подарунок, який коштує 90 грн.

У ТАТАРБУНАРАХ ВДРУГЕ ВІДБУВСЯ ФЕСТИВАЛЬ РЕТРОАВТО, ЯКИЙ ПРОПАГУЄ БЕЗПЕКУ НА ДОРОГАХ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

26 липня 2020 року в місті Татарбунари відбувся вже другий фестиваль ретроавто, організований спільно Координаційним офісом безпеки та Татарбунарською міською радою. Окрім параду 21 ретроавтомобіля та мотоцикла, на центральній площі міста близько півтори тисячі людей мали змогу познайомитися з технікою оперативних служб та поспілкуватися з правоохоронцями і рятувальниками. Завдяки участі у фестивалі Управління патрульної поліції в Одеській області була створена окрема локація для спілкування з дітьми щодо різних аспектів безпечного поведіння.

Для України проблеми безпеки на дорогах залишаються одними з найбільш важливих, тому основною метою фестивалю було не лише показати кращі зразки ретроавто, але і привернути увагу до проблем безпеки руху, використовуючи різні активності. Зокрема наголошувалось на використанні ременів безпеки, дотриманні безпечної швидкості, безпечному використанні мопедів та велосипедів.

Також одним з меседжів фестивалю було те, що кожен мешканець громади може впливати на підвищення безпеки на дорогах. Наприклад, не дати п'яному водію сісти за кермо, носити світловідбиваючий одяг у пізню пору доби, роз'яснювати дітям правила поведіння на дорогах,

повідомляти про небезпечну інфраструктуру та ситуації.

Всього участь у фестивалі ретроавто взяли 22 транспортних засоби (16 ретроавтомобілів, 5 ретромотоциклів та один ретровелосипед), що вдвічі більше ніж минулого року. Всі машини на ходу і їх гордий рух можна було побачити під час заїзду та виїзду з фестивального майданчика.

Виставлена техніка привертала увагу перехожих, люди з цікавістю підходили ближче, розглядали авто, фотографувались, спілкувались. Протягом дня близько 1500 містян долучились до проведення фестивалю, а також представники засобів масової інформації, гості з Києва, Полтави, сусідніх районів та населених пунктів

Татарбунарського району.

Улюбленцем публіки став найстарший автомобіль Opel Olympia німецької збірки далекого 1938 року. Його власник, шанована у місті людина **Земцев Микола Дмитрович**, спеціально для фестивалю власноручно пошив для авто чохла та приїхав з онуками.

Привертав увагу відвідувачів повнопривідний відкритий ГАЗ-67, випущений у 1945 році. Власник цього авто **Сергій Сиротенко** вже двічі бере участь у фестивалі та докладає чимало зусиль, аби підтримувати його у належному стані.

Напевно, найбільше світлин як ззовні, так і у салоні було з автомобілем ГАЗ М-20 «Победа» - класикою радянських часів у чудовому стані, яка сяяла хромом на сонці. Власник авто, **Анатолій Ципа**, мешканець міста Кілія, спеціально приїхав для участі у фестивалі. Для того, аби ця автівка викликала захоплення у людей, довелося докласти зусиль, рук та

немалих коштів.

Серед автомобілів були також ГАЗ-21 «Волга» у комплектації заводу-виробника, УАЗ-452, УАЗ-469, ГАЗ-69. Серед раритетних мотоциклів були мотоцикли марки ІЖ та «Ковровець», на яких практично усе «рідне».

Завдяки участі у фестивалі Управління патрульної поліції в Одеській області була створена окрема локація для спілкування з дітьми щодо різних аспектів безпечного поведіння. Представник патрульної поліції старший лейтенант поліції **Вадим Захарчук** практично не переводячи дух працював з юними відвідувачами фестивалю. Діти отримали пам'ятки та розфарбовки з безпечно-го поведіння, світлові-

биваючі флікери та браслети, а також взяли участь у різних інтерактивних заходах – відповідали на запитання та отримували призи, знайомились з поліцейським екіпуванням.

Окремим об'єктом уваги стало поліцейське авто – у ньому сиділи, фотографувались, знайомились з роботою радіостанції та сирени. Спільно з колегою до роботи з мешканцями долучився і представник Татарбунарського відділення поліції **Євген Зубак**.

Цікаво було і біля пожежного автомобіля. Там представник служби ДСНС **Євген Фролов** розповідав дітям про те, чим займаються пожежні, які у них є прилади та засоби захисту під час гасіння пожежі. Діти та навіть дорослі

приміряли на собі засоби захисту, дивились на оснащення пожежної машини та звичайно фотографувалися.

Медичний автомобіль, який має поважний вік та практично відноситься до ретроавто, теж став об'єктом уваги дорослих і дітей.

Після завершення фестивалю ретроавто керівник Координаційного Офісу **Леонід Семененко** спільно з заступником Татарбунарського міського голови **Олександром Лесніченком** вручили учасникам фестивалю почесні подяки, а також заохочувальні призи від Татарбунарської міської ради.

«Сьогодні ми з одностудіями зробили емоційне

«ідея проведення такого фестивалю виникла у 2019 році, коли місцеві активісти та представники Координаційного офісу безпеки у День автомобіліста 27 жовтня 2019 року провели перший фестиваль ретроавто, присвячений безпеці на дорозі. Того року на фестивалі було представлено 11 ретроавтомобілів, близько 900 містян долучились до проведення фестивалю. Наприкінці червня 2020 року виконавчим комітетом Татарбунарської міської ради було затверджено положення про проведення щороку фестивалю ретроавтомобілів «Татарбунари-ретро». 2020 року фестиваль пройшов значно масштабніше, проте багато ідей щодо активностей фестивалю не змогли в пов-

свято для мешканців та гостей міста, продемонстрували автомобільну історію, яка розпочинається 1938 року та закінчується 80-ми роками минулого століття. Ми робимо наше місто привабливим та безпечним. Відгуки про фестиваль від тих, хто його відвідав, однозначно вказують на необхідність продовження фестивалю у ширшому масштабі» - зазначив керівник Координаційного офісу безпеки в м. Татарбунари **Леонід Семененко**.

За словами заступника голови Одеської обласної організації Комітету виборців України **Ігоря Бриноша**,

ній мірі реалізувати через карантинні обмеження у зв'язку з COVID-19 (наприклад, це торкається запрошення учасників із сусідніх держав). Проте наступного року ми обов'язково реалізуємо задумане та зробимо фестиваль ретроавто міжнародним».

Діяльність Координаційного офісу безпеки в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження», а також Європейського Союзу через International Alert у партнерстві з Thomson Media.

У СІЛЬСЬКИХ ГРОМАДАХ ФІКСУЄТЬСЯ ЗНАЧНИЙ ЗАПИТ НА БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Мобільні «польові» виїзди правників Громадського центру правосуддя спільно з фахівцями бюро правової допомоги, які впроваджуються в південних районах Одеської області, підтверджують значний запит на безоплатну правову допомогу в невеликих віддалених громадах. 15 липня 2020 року виїзд спільної мобільної команди правників відбувся в селах Татарбунарського району, 17 липня правники навідали віддалені села Арцизького району Одеської області. Більшість звернень місцевих мешканців торкалася оформлення нерухомості в сільській місцевості та використання земель сільськогосподарського призначення.

15 липня команда у складі адвокатки **Юлії Лісової**, керівника Громадського центру правосуддя **Леоніда Семененка** та головного спеціаліста Татарбунарського бюро правової допомоги **Інги Дмитрієвої** виїхала до села Білолісся Татарбунарського району.

В актовій залі виконавчого комітету сільської ради правники надали безоплатні правові консультації більше ніж 10 місцевим мешканцям.

Типовим стало звернення двох місцевих жінок щодо купівлі-продажу житлового будинку. Справа в тому, що 13 років тому одна з них придбала в іншій будинок, але договору купівлі-продажу у письмовій формі не уклала та нотаріально не засвідчила. Подібних звернень щодо так званого «укладення» усного договору, під час

якого сторони передають одне одному наявні документи і отримують кошти, фіксується багато у кожній громаді.

Інші питання стосувалися дій податківців, які вручили місцевій жительці податковий повідомлення про заборгованість за нерухоме майно за 2018 та 2019 роки.

Значний масив правових проблем був і у працівників виконавчого комітету, адже власного юриста в сільської ради немає. Зокрема питання стосувалися звернення особи недієздатною та визначення для неї опікуна.

Окремим блоком проблемних питань є стягнення заборгованості з орендної плати, оскільки договір

укладено між районною державною адміністрацією та приватним підприємством, а судовий збір повинна сплачувати сільська рада, яка грошових коштів за цю оренду не отримувала і стороною під час укладання договору не виступала.

17 липня мобільна команда правників у складі керівника Громадського центру правосуддя **Леоніда Семененка**, адвоката Центру **Олександра Ковпака** та представниці Арцизького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової

допомоги **Марії Осауленко** працювала на території Арцизького району Одеської області.

Розпочався прийом на свіжому повітрі біля приміщення виконавчого комітету Веселокутської сільської ради. Серед заявників були педагоги, багатодітні матері та інші жителі села. Правові консультації були надані стосовно земельних ділянок та подальшої долі населених пунктів, які входять в об'єднані територіальні громади. Найбільше питань стосувалося передачі у приватну власність земель сільськогосподарського призначення.

Надалі команда правників завітала до села Теплиця, де вже чекала літня жінка Надія з питаннями зняття з реєстрації місця проживання колишньої невістки. Адвокат **Олександр Ковпак** поінформував жінку про необхідні дії для цього та виписав перелік документів, необхідних для подачі до суду. Представниця місцевого центру правової допомоги **Марія Осауленко** запропонувала старенькій послуги центру та пообіцяла, що для прийому документів до села приїдуть правники.

Працівників виконавчого комітету цікавили питання оформлення житлових будинків у сільській місцевості, прийняття у власність та постановки на облік житлового фонду колишнього радгоспу, а також особливості проведення майбутніх місцевих виборів.

Діяльність Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах».

У ТАТАРБУНАРАХ НАВЧАЛИСЬ ВПРОВАДЖУВАТИ ДРУЖНЄ ДО ДІТЕЙ ПРАВОСУДДЯ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Протягом 14 та 15 липня 2020 року в м. Татарбунари представники адвокатури, пробації, суду, поліції, міської ради, системи безоплатної правової допомоги, соціальних служб та громадські активісти вивчали особливості правосуддя, дружнього до дітей. За результатами дводенного тренінгу «Як створити в громаді дружнє до дітей правосуддя?» було попередньо узгоджено місцевий протокол взаємодії, роботу мультидисциплінарної команди для роботи з дітьми, а також відкриття на базі Координаційного офісу безпеки «зеленої кімнати» для нетравматичної роботи з неповнолітніми.

У навчанні, яке було організовано Координаційним офісом безпеки, взяв участь 21 учасник з місцевих державних органів, місцевого самоврядування, а також громадські активісти. Серед учасників і учасниць були, зокрема, представники адвокатури, пробації, суду, поліції, міської ради, системи безоплатної правової допомоги, соціальних служб. Більшість фахівців мали у своєму професійному досвіді історії роботи з дітьми і всі відзначили, що це – особлива категорія людей, до яких необхідний свій підхід. Тобто система правосуддя повинна бути дружньою до дитини – відповідати її вікові, швидко працювати, бути дбайливою, адаптованою і спрямованою на задоволення потреб і реалізацію прав дитини.

Навчання було проведено в два блоки. Упродовж першого дня тренінгу були розглянуті питання процесуальних прав неповнолітніх та системи правосуддя, дружнього до дитини (міжнародні стандарти та

українське законодавство). Було зосереджено увагу на основних принципах правосуддя, дружнього до дітей: участь, найкращі інтереси дитини, гідність, захист від дискримінації, верховенство права.

Також розглянуто основні елементи правосуддя, дружнього до дітей, зокрема інформація та консультації, захист приватного та сімейного життя, безпека (спеціальні профілактичні заходи), підготовка фахівців, багатопрофільний підхід, позбавлення волі.

Залучаючи до дискусії фахівців відповідних підрозділів, було розглянуто основні елементи дружнього до дітей правосуддя до судового розгляду та спілкування з поліцією, під час та після судового розгляду. Більш детально при цьому зупинились на стадії судового розгляду, зокрема доступу до суду та судового процесу, юридичних послуг та представництва, правах бути почутим і висловлювати свої думки, уникнення не-

виправданих затримок та організації провадження і середовища, дружніх до дітей.

Упродовж другого дня тренінгу учасники працювали над практичним впровадженням інструментів дружнього до дитини правосуддя безпосередньо в своїй громаді. Зокрема обговорювали методичку «зеленої кімнати» для нетравматичної роботи з неповнолітніми, а також роботу мультидисциплінарної команди для роботи з дітьми. Ідея створення «зеленої кімнати» в м. Татарбунари для створення безпечного комфортного простору для роботи з дітьми була натхненно зустрінута учасниками тренінгу. Представники різних державних органів одразу стали висловлюватись, як «зелена кімната» може зробити їх роботу більш ефективною та дружньою до дитини.

Учасниками та учасницями навчання також були обговорені процесуальні нюанси використання «зеленої кімнати», оскільки

одна з її функцій – це допит/опитування дитини у рамках судових процесів або досудового розслідування.

Під час практичної роботи у групах учасники мали можливість обговорити перспективу запровадження «зеленої кімнати» на базі Координаційного офісу безпеки. Зокрема основним питанням стало, для кого та яких дій може використовуватись «зелена кімната»? При цьому була озвучена думка, що цей безпечний простір може бути корисним не тільки для дітей, але і для інших вразливих верств населення, наприклад, потерпілих від домашнього насильства. Інші питання теж викликали жваве обговорення: Хто з представників громади та державних органів може бути дотичним до діяльності «зеленої кімнати»? Яким чином синхронізувати роботу «зеленої кімнати» з чинним законодавством? Які можуть бути складнощі при налагодженні роботи кімнати і як їх подолати?

Таким чином, головним результатом навчаль-

но-практичної програми «Як створити в громаді дружнє до дітей правосуддя?» стало обговорення та попереднє узгодження місцевого протоколу взаємодії в громаді та роботи мультидисциплінарної команди для роботи з дітьми, а також відкриття на базі Координаційного офісу безпеки «зеленої кімнати» для нетравматичної роботи з неповнолітніми. Також з боку Татарбунарської міської ради було отримано схвалення пропозиції про майбутнє включення до штатного розпису виконавчого комітету психолога та соціального педагога, які зможуть працювати на базі створеної «зеленої кімнати».

Захід проведено в рамках діяльності Координаційного офісу безпеки в м. Татарбунари, яка впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу через *International Alert* у партнерстві з *Thomson Media*.

У ТАТАРБУНАРАХ ВПРОВАДЖУЄТЬСЯ ПОСТІЙНА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ВРАЗЛИВИХ ГРУП

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Відповідно до узгодженого з районним сектором пробації плану дій правники та медіаторка Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари щомісячно проводять з клієнтами пробації соціально-психологічну роботу та сприятимуть їх включенню в життя громад. Аналогічна робота проводиться з матерями з вразливих груп, які перебувають в обласному центрі матері та дитини «Життя». Також на початку червня 2020 року представники Громадського центру правосуддя владнали конфлікт між місцевою владою та ромами-підприємцями щодо організації торгівлі на міському ринку.

29 травня під час спільної координаційної наради Громадський центр правосуддя в м. Татарбунари та районний сектор пробації узгодили консолідацію зусиль для підтримки людей, що опинились в кризовій ситуації та отримали перший вирок. Медіаторка Громадського центру правосуддя щомісячно під час реєстрації клієнтів пробації буде проводити з ними соціально-психологічну роботу та індивідуальні консультації з питань протидії домашньому насильству, профілактики скоєння повторного правопорушення, мотивації щодо позитивного планування майбутнього, роботи з агресією під час вирішення конфліктних ситуацій. Робота буде вестись за методом кейс-менеджменту (ведення випадку) і почнеться саме з виявлення потреб клієнтів, для чого розроблена відповідна анкета. Крім цього будуть проводитись інформаційні заходи та тренінги, направлені на соціальну адаптацію та психологічну підтримку клієнтів пробації. Керівниця Татарбунарського сектору пробації **Алла Мукієнко** підкреслила, що більшість клієнтів – це молодь, і для роботи з ними не вистачає психологічної допомоги, яка допомогла б підвищити

результативність роботи сектору та покращити не тільки соціальне становище, але й психологічний стан клієнтів пробації.

1 червня відбувся перший спільний прийом клієнтів пробації, протягом якого медіаторка Громадського центру правосуддя **Світлана Гудь** надала 5 індивідуальних соціально-психологічних консультацій клієнтам пробації. Це переважно молоді люди віком 18-25 років, які вперше отримали покарання через скоєні крадіжки. Під час бесід оцінили потреби в соціальній, психологічній допомозі та питаннях правового характеру. Також провели оцінку ризиків повторення правопорушень, виявили плани на найближче майбутнє клієнтів. Так, під час бесіди з 18-річним Вадимом, у якого перше правопорушення, виявили його бажання отримати професію та дізнались, що хлопець цікавиться електрикою. Керівниця відділу пробації **Алла Мукієнко** запропонувала можливість навчання через Центр зайнятості та одразу надала направлення до установи. Вадиму така пропозиція сподобалась, оскільки в родині можливості вчити хлопця немає, а робота потрібна. Керівник Громадського центру

правосуддя **Леонід Семененко** особисто супроводив Вадима до Центру зайнятості, де спільно зі спеціалістами Центру узгодили перелік необхідних документів та строки оформлення на навчання. Окрема консультація була із сімейною парою, де спостерігалось періодичне домашнє насильство по відношенню до жінки на ґрунті зловживання алкоголем. Вдалось обговорити інтереси сімейної пари, проаналізували поведінку сторін під час конфліктних ситуацій, попрацювали з агресивним станом. Також провели оцінку, як змінилась поведінка подружжя після отримання покарання. Зокрема жінка зазначила, що поки випадки насилля не повторювались, а чоловік не зловживає алкоголем в тій кількості, як це було раніше. Домовились, що пара буде проходити спільні періодичні консультації з психологом і надалі.

Також медіаторка Громадського центру правосуддя **Світлана Гудь** взяла участь у спільному тренінгу «Відповідальне батьківство - щасливе дитинство», який проводився у Татарбунарському секторі пробації для батьків неповнолітніх, які перебувають у конфлікті з законом.

Після закінчення тренінгу для 11 клієнтів пробації надані правові консультації адвокатом Громадського центру правосуддя **Олександром Ковпаком** та представницею Татарбунарського бюро правової допомоги **Інгою Дмитрієвою**. Основними питаннями, які цікавили молодих людей, були оформлення права власності на нерухоме майно (зокрема на земельні ділянки сільськогосподарського призначення), оформлення та виконання договорів оренди земельних ділянок, відповідальність за невиконання батьками обов'язків по вихованню дітей.

Окремий напрямок соціально-психологічної підтримки Громадського центру правосуддя – це матері з вразливих груп, які перебувають в Центрі матері та дитини «Життя» (с. Струмок Татарбунарського району). Наприкінці травня 2020 року медіаторка **Світлана Гудь** провела декілька зустрічей як з персоналом Центру матері та дитини, так і з його підопічними жінками. Під час зустрічей ідентифіковано низку проблем щодо взаємодії з профільними соціальними державними структурами. Зокрема є потреба в залученні до повноцінної співпраці профільних лікарів, які б могли проводити інформаційні заходи та формувати позицію підопічних жінок щодо здорового способу життя (зокрема інфекційністів та педіатрів). Окремо потрібно залучати спеціалістів управління соціального захисту населення та пенсійного фонду. Представниками Громадського центру правосуддя запропоновано створити мультидисциплінарну команду для підтримки жінок з вразливих груп, до якої включити спеціалістів різних профілів (лікарів, психологів, правників, працівників соціальних державних установ).

Окремо було вивчено документообіг Будинку матері та дитини, зокрема договори, які укладаються з жінками, що прибува-

ють до будинку. З певних аспектів фахівці Громадського центру правосуддя запропонують зміни та доповнення до документів. Також постало питання щодо розробки Етичного кодексу працівників центру та спеціалістів, що будуть залучатись до роботи у мультидисциплінарній команді. В спільних планах на літні місяці узгоджено проведення індивідуальних зустрічей та групових дискусій, які допоможуть молодим матерям працювати над собою, формувати впевненість у собі, навчитись планувати своє майбутнє. Адвокатом Громадського центру правосуддя **Олександром Ковпаком** буде розроблена карта соціальної допомоги для жінок, які прибувають до Центру матері та дитини, – з переліком соціальної допомоги, необхідних для її отримання документів, а також місцевих контактів надавачів такої допомоги.

У перших числах червня 2020 року, представники Громадського центру правосуддя владнали конфлікт між місцевою владою та ромами-підприємцями щодо організації торгівлі на міському ринку міста Татарбунари. Початкова тристороння зустріч була ініційована представниками ромської організації «Бахтало» - **Карєм Олександром** та **Федором Андрієм Глущенком** та керівником Громадського центру правосуддя **Леонідом Семененком**. Присутній на зустрічі заступник міського голови **Олександр Лесніченко** повідомив, що, за інформацією директора міського ринку, більшість ромів, які реалізують свої товари на території ринку, від сплати ринкового збору відмовляються та безпідставно займають торгові місця в проходах ринку, хоча є чіткий припис представників санітарно-епідеміологічної служби щодо суворого заборони торгівлі у проходах під час карантину. Представники ромської спільноти говорили про вибірковість санкцій, адже поряд з ними без проблем торгують свіжою

рибою інші підприємці. **Леонід Семененко** зазначив, що важливо всім дотримуватись карантинних

обмежень, оскільки робота ринку може бути взагалі призупинена, і від цього потерпають як усі під-

приємці без роботи, так і багато містян без продуктів харчування.

Спільно було напрацьовано три рішення для врегулювання ситуації: ринок дає можливість ромам-підприємцям перейти для торгівлі на дозволені місця на стійках, що знаходяться не далі як за три метри від попередніх місць; роми-підприємці укладають з адміністрацією ринку відповідні договори та сплачують ринковий збір; працівники ринку спільно

з ромами-підприємцями забезпечують дотримання необхідних карантинних обмежень. Наступна зустріч відбулась 2 червня вже у форматі включення директорки міського ринку **Галини Чумаченко**.

Як повідомив ромський активіст **Олександр Карай**, представник ГО «Бахтало», зустріч з представниками ринку пройшла успішно. Наразі роми-підприємці повернулись до торгівлі на ринку, одночасно запущено підготовку відповідних

договорів, у яких будуть відображені гарантії для обох сторін.

Діяльність Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах».

КОЛИ ПИТАННЯ ОТРИМАННЯ СПАДЩИНИ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД РЕЄСТРАЦІЇ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ СПАДКОЄМЦЯ?

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Чинне цивільне законодавство України передбачає отримання спадку лише за двома підставами - за заповітом або ж за законом. Стати спадкоємцем у силу першої з цих підстав може будь-яка людина, незалежно від того, ким вона доводиться спадкодавцю. Але, якщо ми будемо розглядати питання отримання спадщини за законом, то побачимо, що спадок передається у порядку суворої черговості за ступенями споріднення і застосовується, коли заповіт відсутній.

Керівник Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари **Леонід Семененко** наголошує, що часом життєві ситуації складаються так, що для вирішення питання про право на спадщину принципове значення має зовсім не заповіт, а ... реєстрація за місцем проживання особи. Зважаючи на часте виникнення питань залежності отримання спадщини від місця реєстрації спадкоємця, Громадський центр правосуддя розглядає декілька випадків, коли на підставі реєстрації місця проживання громадянин може увійти до кола спадкоємців, навіть якщо в заповіті про нього згадки немає.

Не родич, але зареєстрований у тій же домівці

Партнер Громадського центру правосуддя, приватний нотаріус **Олександр Монастирліу** зазначає, що Цивільний кодекс передбачає перелік так

званих обов'язкових спадкоємців, які можуть отримати спадок, незалежно від змісту заповіту, - не менше половини від частки, належної їм за законом. До їх числа входять як близькі родичі (діти, чоловік, батьки), так і далекі (з інших черг спадкоємців), а також ті, хто зовсім не відноситься до родичів, але проживали разом зі спадкодавцем і перебували у нього на утриманні. Ключовим тут є словосполучення «перебували у нього на утриманні».

При цьому вони повинні бути:

- а) непрацездатні на момент відкриття спадщини (досягли пенсійного віку);
- б) мають інвалідність.

Факт спільного проживання зі спадкодавцем легко доводиться наявністю реєстрації за однією адресою. Тому при підтвердженні інших умов (непрацездатність і утримання) навіть співмешканець може бути визнаний спадкоємцем.

Наприклад, помер чоловік, який свою квартиру заповів єдиній доньці. Але в квартирі була зареєстрована співмешканка цього чоловіка, пенсіонерка. Це може створити низку проблем для спадкоємця. Але особі, яка була зареєстрована у цій будівлі, потрібно буде довести у суді, що вона мала дохід, нижчий за дохід спадкодавця (померлої особи), і вона знаходилася на його

утриманні. Якщо це буде доведено, і особа має ознаки, про які ми говорили раніше, то вона може бути претендувати на частку у спадковому майні. Постійне проживання доводиться фактом реєстрації місця проживання такої особи у квартирі спадкодавця. Таким чином, співмешканка отримує право на частину квартири, заповіданої доньці.

Заява про відкриття спадкової справи та вступ у спадок не подавалася, але був зареєстрований за місцем проживання спадкодавця

Інколи людина навіть не підозрює про те, що має право отримати частину спадщини як обов'язковий спадкоємець, а тому не звертається до нотаріуса. Водночас потрібно знати, що час на подачу заяви щодо відкриття спадкової справи законодавчо обмежений. Пропустивши встановлений шестимісячний термін, можна втратити своє право на спадок.

Поновити втрачений термін звернення до нотаріуса щодо вступу в спадок наразі досить складно, але на допомогу може прийти реєстрація місця проживання. Справа в тому, що законодавством визначається два способи прийняття спадщини, підкреслює партнер Громадського центру правосуддя, адвокат **Олександр Ковпак**. До першого способу відноситься так званий формальний. Це той спо-

сіб, коли людина офіційно звертається до нотаріуса із заявою, проходить усі необхідні процедури і отримує в результаті свідоцтво про право на спадщину. Другим способом є так званий фактичний спосіб, який полягає у тому, що людина, не звертаючись до нотаріуса, вчиняє дії, що виражають її намір вступити в права спадкування (прикладом цьому є її проживання у будинку спадкодавця, сплата комунальних послуг тощо).

Постійна реєстрація за місцем проживання спадкодавця допомагає спадкоємцеві у разі не своєчасного звернення із заявою про відкриття спадкової справи довести, що він фактично прийняв спадщину в шестимісячний термін

Адвокат **Олександр Ковпак** наголошує на тому, що якщо людина проживає за місцем своєї реєстрації (якщо не доведено протилежного), тобто у будівлі, яка відноситься до спадкового майна, ми звертаємося до суду. У такому разі суди визнають за обов'язковими спадкоємцями право отримати належну їм частку, якщо вони пропустили строк на звернення до нотаріуса, але були зареєстровані в будинку, що належав спадкодавцеві.

Прикладом є заповіт дідуся, який заповів свій будинок онуку, але в ньому була зареєстрована та мешкала бабуся, яка є дружиною дідуся. При від-

сутності іншого спадкового майна, враховуючи пенсійний вік бабусі, суд може визнати за нею власність на 1/4 будинку, навіть якщо вона не зверталася свого часу до нотаріуса, говорить приватний нотаріус **Олександр Монастирліу**.

Згідно із законом право на обов'язкову частку не переходить до інших спадкоємців, якщо його власник не зміг ним скористатися.

Якщо повернутися до попереднього прикладу: бабуся померла незабаром після дідуся і не встигла отримати свою обов'язкову частку. Після неї спадкоємцем залишився син, який формально за законом не може претендувати на обов'язкову частку, належну матері. Але з огляду на факт постійної реєстрації у будинку суд визнає бабусю фактично прийнявшою спадщину, а це суттєво змінює всю справу. Отже, вона вступила в права спадкування, і тоді син може отримати ту саму частку в складі належної їй спадщини.

Діяльність Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах».

ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВОСУДДЯ ЗВЕРНЕТЬСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ ЧЕРЕЗ ПОРУШЕННЯ ПРАВ КРИМЧАН

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Суд по "кримській справі" продовжиться у жовтні.

Тепер Громадський центр правосуддя звернеться до Європейського суду з прав людини через порушення прав кримчан.

13 серпня відбулось судове засідання в Окружному адміністративному суді Києва з розгляду позову правової радниці Громадського центру правосуддя Юлії Лісової про визнання

незаконним розпорядження КМУ №291-р, яким у безрезні було припинено роботу КПП для в'їзду та виїзду з Криму у зв'язку з карантинном. Суд зробив перерву до жовтня.

Суд заслухав пояснення представниці Юлії Лісової та представника Кабміну і оголосив перерву до 1 жовтня 2020 року для того, щоб дослідити письмові докази та провести дебати.

Громадський центр правосуддя оцінює оголошення перерви в слуханні як небажання суду надавати зараз оцінку рішення уряду. Не було ніякої об'єктивної процесуальної необхідності відкладати розгляд справи, оскільки суд мав усі необхідні матеріали для того, щоб винести рішення.

У ході судового розгляду показовим був факт невідповідності та необі-

наності у проблематиці представника Кабміну.

Так, представник навіть не знав, що розпорядження КМУ №291-р вже не діє: про це він дізнався в процесі засідання. Також, на його думку, говорити про законність обмеження конституційних прав громадян можливо тільки в Конституційному суді України.

Таке затягування розгляду актуальної для українських

громадян справи судом дає нам підстави готувати заяву до Європейського суду з прав людини про порушення прав на доступ до правосуддя.

Тривала відсутність судової оцінки рішення Кабміну надає уряду можливість і надалі порушувати права громадян, що продемонструвало нове розпорядження від 8 серпня 2020 року - про чергову заборону для кримчан.

КАБМІН ПОВТОРНО ПРИПИНІВ РОБОТУ КПВВ НА ЛІНІЇ ПЕРЕТИНУ З КРИМОМ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Кабінет міністрів України 8 серпня на своєму офіційному сайті оголосив про повторне припинення роботи контрольно-пропускних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим і міста Севастополь та виїзду з неї, починаючи з 9 серпня 2020 року. При цьому сам текст рішення КМУ опублікував після обіду 8 серпня, тож у громадян було лише пів доби для того, щоб ознайомитись з новими правилами правилами перетину КПП.

Відповідно до цього документу, з 08:00 9 серпня до 08:00 30 серпня тимчасово припинялася робота контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим і міста Севастополь та виїзду з неї, крім пропуску громадян України та членів їх сімей:

- місце проживання яких

в установленому законом порядку зареєстровано в Автономній Республіці Крим або місті Севастополь, а також їх транспортних засобів, вантажів та іншого майна - на в'їзд;

- місце проживання яких в установленому законом порядку зареєстровано за межами Автономної Республіки Крим або м. Севастополь, а також їх транспортних засобів, вантажів та іншого майна - на виїзд; які дали згоду на самоізоляцію з використанням електронного сервісу «Дій вдома» Єдиного державного вебпорталу електронних послуг з моменту перетину контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим і м. Севастополь та виїзду з неї;

- осіб з метою забезпечення захисту національних інтересів або у зв'язку з виконанням міжнародних зобов'язань, представни-

ків дипломатичних установ та гуманітарних місій, що виїжджають з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополь, а також їх транспортних засобів, вантажів та іншого майна;

- виїзд з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополь інших категорій іноземців та осіб без громадянства здійснюється за погодженням з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій;

- виїзд з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополь та в'їзд на неї громадян України за наявності підстав гуманітарного характеру здійснюється за рішенням Голови Державної прикордонної служби за погодженням з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

При цьому Кабмін не пояснює, які об'єктивні дані стали підставою прийняття такого рішення, що суттєво обмежує конституційні права та свободи громадян України. Зокрема, КМУ не пояснив, що змінилось з 1 серпня 2020 року, коли почала діяти постанова КМУ №641 і яка скасувала прийняті перед тим обмеження при перетині КПП з АР Крим. Зокрема було скасовано правило проходити самоізоляцію та встановлювати додаток «Дій вдома».

"Така непередбачувана політика уряду при прийнятті обмежувальних заходів, яка, крім того, що ніяк не пояснюється і не обґрунтовується при прийнятті важливих рішень, є недотриманням стандартів прав людини, відповідно до яких будь-яке втручання держави у права людини має відбуватись на підставі закону, переслідувати легітимну мету та бути не-

обхідним у демократичному суспільстві", - впевнені у Громадському центрі правосуддя.

Центр правосуддя також звернувся до уряду із запитом надати офіційний текст рішення про припинення роботи КПП, а також документи, які послужили підставою для його прийняття. Документи будуть проаналізовані та у випадку невідповідності їх законодавству буде прийнято рішення про оскарження рішення КМУ у судовому порядку.

Діяльність Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах».

ГАЗЕТА «ІЗБІРКОМ»

Засновник - Одеська обласна організація Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України»
Свідоцтво № ОД 1413-284-Р
Головний редактор: Болган В.С.

Адреса редакції:

65091, м. Одеса, вул. Сади́ковська, 25
Телефон: (048) 716-40-18
Електронна пошта: odesakvu@gmail.com
cvu.od.ua, izbirkom.org.ua,
attestation.in.ua

Надруковано в СПД Майстер О.А.
Тираж - 12 000 прим.

Бажаєте знати більше?

Приєднуйтеся до нас у соціальних мережах:

facebook.com/odessaizbirkom

t.me/odizbirkom

instagram.com/izbirkom

Заходьте на наш сайт:

www.izbirkom.org.ua

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Якщо ви бажаєте надати добровільну матеріальну допомогу газеті «ІзбірКом», можете перерахувати кошти за вказаними реквізитами:
Одеська обласна організація Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України»
65091, м. Одеса, вул. Сади́ковська, 25
р/р UA453287040000026006054475951
в ЮГРУ Приватбанк
м.Одеса
МФО 328704,
код ЄДРПОУ 33139450
тел.: (048) 716-18-40
Призначення платежу:
Добровільна пожертва без ПДВ